

ASPECTE PRACTICE ALE ANALIZEI RENTABILITĂȚII ACTIVELOR ÎN FUNDAMENTAREA DECIZIILOR

PRACTICAL ASPECTS OF ASSET PROFITABILITY ANALYSIS IN DECISION- MAKING

Autor: Mădălina SÎRBU

sirbu.madalina@ase.md

Coordonator științific: Nelea CHIRILOV

Dr., conf. Academia de Studii Economice din Moldova

ORCID: 0000-0003-4979-4633

chirilov.nelea.vladimir@ase.md

Abstract. The efficiency and sustainability of an enterprise in a competitive economy depend on the optimal use of economic resources, which must be appropriate in size, structure, and quality. Efficient asset management plays a crucial role in improving economic and financial performance, impacting the company's ability to generate revenue, meet financial obligations, and maintain long-term viability. Return on Assets (ROA) is a key indicator of the efficiency of utilizing material and financial resources, reflecting the profit generated for each unit of invested capital. This metric provides a clear picture of a company's economic performance, regardless of funding sources or tax regimes. The choice of this topic is justified by the need to understand the determining factors and their impact on financial performance. The analysis of ROA is highly relevant due to its importance in evaluating the economic performance of an entity. Therefore, the research aims to identify the factors influencing ROA in beer-producing companies in the Republic of Moldova.

Keywords: assets, financial performance, profitability, ROA

JEL: M41

Introducere

Eficiența și sustenabilitatea unei entități într-o economie competitivă depind de utilizarea optimă a resurselor economice, care trebuie să fie adecvate ca dimensiune, structură și calitate. Gestiunea eficientă a activelor joacă un rol esențial în creșterea performanțelor economico-financiare ale unei entități, influențând capacitatea entității de a genera venituri, de a-și onora obligațiile financiare și de a rămâne viabilă pe termen lung. Rentabilitatea activelor este un indicator extrem de important al eficienței utilizării resurselor materiale și financiare. Tema analizei rentabilității activelor este actuală datorită faptului că oferă o imagine clară asupra performanței economico-financiare ale entității, indiferent de sursele de finanțare sau regimul fiscal aplicat. Astfel, scopul cercetării este reprezentat de identificarea factorilor de influență asupra rentabilității activelor la întreprinderile producătoare de bere din Republica Moldova.

Metodologia de cercetare

Metodologia de cercetare adoptată în acest studiu este deducția și comparația, incluzând studierea literaturii de specialitate, documentarea și observarea. Astfel, se va compara rentabilitatea activelor între mai multe întreprinderi cu același domeniu de activitate, dar și performanța financiară a acestor întreprinderi. Totodată, se va studia evoluția nivelului rentabilității activelor pe parcursul a mai multor ani pentru a identifica tendințele.

Conținut de bază

Rentabilitatea activelor indică eficiența cu care o entitate utilizează totalul activelor pentru a genera profit [5]. Acest indicator este independent de sursele de finanțare ale activelor și se determină ca

raport dintre profitul perioadei de gestiune până la impozitare și valoarea medie a activelor întreprinderii. Nivelul rentabilității activelor poate fi influențat de modificarea următorilor factori:

- *modificarea rentabilității veniturilor din vânzări,*
- *modificarea numărului de rotații ale activelor.*

Formula cauzală a rentabilității activelor poate fi prezentată sub următoarea formă [5]:

$$\text{Rentabilitatea activelor (ROA)} = \text{Rentabilitatea veniturilor din vânzări} \times \text{Numărul de rotații ale activelor} \quad (1)$$

Factorii de influență vor stabili dacă variabilitatea ROA este determinată de către schimbările în eficiența activelor și/sau de rentabilitatea veniturilor din vânzări, facilitând o analiză mai minuțioasă. De exemplu, dacă variabilitatea ROA are la bază modificări ale rentabilității veniturilor din vânzări, analiza ar trebui să se concentreze asupra modalităților de creștere a produselor (către schimbarea de volum, de preț de vânzare, de către analiza de elasticitate la cererea unui anumit produs), și a costurilor și cheltuielilor. Dar dacă variația ROA este determinată de către variația vitezei de rotație activelor, atunci trebuie să examinăm o întreagă serie de indicatori.

În continuare, se va prezenta analiza cauzală a rentabilității activelor în baza situațiilor financiare ale entităților „Efes Vitanta Moldova Brewery” S.A. și „Beermaster Brewery” S.R.L. Pentru analiza cauzală a rentabilității activelor se vor colecta datele inițiale în tabelul 1.

Tabelul 1. Date inițiale pentru analiza cauzală a rentabilității activelor

Indicatori	Entitățile					
	„Efes Vitanta” S.A.			„Beermaster Brewery” S.R.L.		
	Anul 2022	Anul 2023	Abaterea absolută	Anul 2022	Anul 2023	Abaterea absolută
1	2	3	4=3-2	5	6	7=6-5
1. Venituri din vânzări, lei	951 012	955 850	+4 838	65 779	86 371	+20 592
2. Profit (pierdere) până la impozitare, lei	187 189	152 463	-24 726	4 255	241	-4 014
3. Valoarea medie a activelor, lei	532 251,5	586 558,5	+54 307	100 274,5	105 851	+5 576,5
4. Rentabilitatea activelor, % (rd.2÷rd.3×100)	35,17	25,99	-9,18	4,24	0,23	-4,01
5. Rentabilitatea veniturilor din vânzări, % (rd.2÷rd.1×100)	19,68	15,95	-3,73	6,47	0,28	-6,19
6. Numărul de rotații ale activelor, unități (rd.1÷rd.3)	1,78677	1,62959	-0,15718	0,65598	0,81596	+0,15998

Sursa: elaborat de autor în baza datelor din situațiile financiare [2]

Calculul influenței factorilor la devierea nivelului rentabilității activelor se efectuează prin metoda diferențelor absolute, în tabelul 2.

Tabelul 2. Analiza comparativă a rezultatelor analizei cauzale a rentabilității activelor

(în puncte procentuale)

Denumirea indicator/factori	Mărimea influenței factorilor, la entitățile:	
	„Efes Vitanta” S.A.	„Beermaster Brewery” S.R.L.
1	2	3
Modificarea rentabilității activelor, inclusiv din cauza:	-9,18	-4,01
a. Modificării rentabilității veniturilor din vânzări	-6,67 [(-3,73)×1,78677]	-4,06 [(-6,19)×0,65598]
b. Modificării numărului de rotații ale activelor	-2,51 [(-0,15718)×15,95]	+0,05 [(+0,15998)×0,28]

Sursa: elaborat de autor în baza datelor din tabelul 1.

În baza rezultatelor prezentate în tabelul 2, putem menționa că, comparând performanța celor două entități, „Efes Vitanta Moldova Brewery” S.A. și „Beermaster Brewery” S.R.L., în ceea ce privește rentabilitatea activelor în anul 2023, constatăm că entitatea „Efes Vitanta” S.A. a înregistrat o rentabilitate 25,99%, în timp ce entitatea „Beermaster Brewery” S.R.L., a înregistrat o rentabilitate a activelor de doar 0,23%. Diferența este semnificativă și reflectă o utilizare mai eficientă a activelor la entitatea „Efes Vitanta Moldova Brewery” S.A.

La ambele entități, rentabilitatea activelor a scăzut în anul 2023 față de anul 2022, la SA „Efes Vitanta Moldova Brewery” rentabilitatea activelor s-a diminuat cu 9 bani la fiecare leu activ, iar la SRL „Beermaster Brewery” reducerea a constituit 4 bani la fiecare leu activ.

În ceea ce privește factorii care au influențat negativ asupra diminuării rentabilității activelor entității „Efes Vitanta Moldova Brewery” S.A., observăm că micșorarea rentabilității veniturilor din vânzări cu 3,73 puncte procentuale a generat reducerea rentabilității activelor cu 6,67 puncte procentuale, iar încetinirea rotației activelor cu 0,15718 rotații a condus la diminuarea rentabilității activelor cu 2,51 puncte procentuale.

Comparativ, constatăm că micșorarea rentabilității activelor în cadrul entității „Beermaster Brewery” S.R.L. a fost cauzată de scăderea rentabilității veniturilor din vânzări cu 6,19 puncte procentuale, ceea ce a diminuat rentabilitatea activelor cu 4,06 puncte procentuale. Însă, pozitiv a influențat accelerarea numărului de rotații ale activelor cu 0,15888 rotații, ceea ce a determinat sporirea rentabilității activelor cu 0,05 puncte procentuale.

Astfel, observăm că entitățile „Efes Vitanta Moldova Brewery” S.A. și „Beermaster Brewery” dispun de posibilități nefolosite de sporire a rentabilității activelor: entitatea „Efes Vitanta Moldova Brewery” S.A. în mărime de 9,18 puncte procentuale, iar entitatea „Beermaster Brewery” S.R.L. în mărime de 4,06 puncte procentuale, dacă vor menține nivelul rentabilității veniturilor din vânzări și numărul de rotații ale activelor la nivelul anului precedent.

Concluzii

Generalizând cele prezentate mai sus, deducem că, în anul 2023, entitatea „Efes Vitanta” S.A. a demonstrat o performanță semnificativ mai bună în ceea ce privește utilizarea activelor pentru generarea profitului până la impozitare, comparativ cu entitatea „Beermaster Brewery” S.R.L. Totuși, ambele entități au fost afectate de scăderea rentabilității activelor, ceea ce evidențiază necesitatea unor măsuri strategice comune, precum: analiza pieței și îmbunătățirea poziționării produselor, creșterea eficienței operaționale și optimizarea utilizării activelor. diversificarea canalelor de vânzare și extinderea piețelor de desfacere.

Considerăm că, pentru a îmbunătăți rentabilitatea activelor, ambele entități ar trebui să adopte strategii de reducere a costurilor și de optimizare a structurii activelor. Totodată, investițiile în tehnologii moderne și automatizarea proceselor ar putea contribui la creșterea eficienței operaționale.

De asemenea, recomandăm dezvoltarea unor parteneriate strategice și consolidarea relațiilor cu furnizorii și clienții ar putea sprijini stabilitatea financiară și creșterea sustenabilă a profitabilității. Prin urmare, implementarea unui management financiar mai riguros și monitorizarea atentă a indicatorilor de performanță sunt esențiale pentru menținerea unei rentabilități ale activelor ridicate pe termen lung.

Referințe bibliografice

1. CHIRILOV, N. Necesitatea analizei rentabilității capitalului permanent pentru procesul decizional. In: International scientific conference on accounting: ISCA 2020, Ed. 9, 2-3 aprilie 2020, Chișinău. Chișinău, Republica Moldova: Departamentul Editorial-Poligrafic al ASEM, 2020, Ediția 9, pp. 87-93. ISBN 978-9975-75-989-2.

2. DEPOZITARUL PUBLIC AL SITUAȚIILOR FINANCIARE. Disponibil:
<https://depozitar.statistica.md/search/financial-statement/ed11040a-a1b5-4dca-a07f-e3b99dccbe9c>,
<https://depozitar.statistica.md/search/financial-statement/28e600d4-5724-4d25-a5a8-6fdee129c822>,
<https://depozitar.statistica.md/search/financial-statement/3f486a2a-48b1-469e-99d6-1028c47060b1>,
<https://depozitar.statistica.md/search/financial-statement/f42e84d4-62a7-4329-86df-4f4a0b51f418>
3. DUHLICHER, A. COVIDII, G. Rentabilitatea-indicator cheie de măsurare a performanței întreprinderii. În Economie și Sociologie, 2010, nr. 4. ISSN 1857-4130.
4. HRISTIUC, L. IVANOV, S. Analiza activelor sectorului întreprinderilor mici și mijlocii și utilizarea acestor active. În In: Analele Institutului Național de Cercetări Economice, 2016, nr. 1, pp. 22-29. ISSN 1857-3630.
5. ȚIRIULNICOVA, N. (coordonator), PALADI, V., CHIRILOV, N. ș.a. Analiza rapoartelor financiare. Ed. a II-a, revăzută. Chișinău: Asociația Obștească „ACAP RM”, 2011. 400 p.